

"פקד עון אבות על בנים" - Are Children Punished For Parent's Sins?

Does the Torah Believe in Collective or Vicarious Punishment?

I. The Principle

שלוש עשרה מידות (שמות ל"ד:ו'-ז') ובמדבר י"ד	עשרת הדברות (שמות כ':ד'-ה')
<p>וַיַּעֲבֹר ה' עַל פְּנֵיו וַיִּקְרָא ה' ה' אֵל רַחוּם וְחַנוּן אַרְךָ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וְאֱמֶת. נָצַר חֶסֶד לְאֲלֹפִים נָשָׂא עוֹן וְנָפְשָׁע וְנִסְטָאָה וְנָקָה לֹא יִנָּקֶה פֶקֶד עוֹן אָבוֹת עַל בָּנִים וְעַל בְּנֵי בָנִים עַל שְׁלֹשִׁים וְעַל רְבָעִים.</p> <p>Hashem passed by before him, and proclaimed, "Hashem! Hashem, a merciful and gracious God, slow to anger, and abundant in loving kindness and truth, keeping loving kindness for thousands, forgiving iniquity and disobedience and sin; yet, He will by no means clear the guilty, visiting the iniquity of the fathers on the children, and on the children's children, on the third and on the fourth generation."</p>	<p>לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וְלֹא תַעֲבֹדֵם כִּי אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ אֵל קַנָּא פֶקֶד עוֹן אָבֹת עַל בָּנִים עַל שְׁלֹשִׁים וְעַל רְבָעִים לְשָׁנָאִי. וְעֹשֶׂה חֶסֶד לְאֲלֹפִים לֹא־יִחַבֵּי וּלְשֹׂמְרֵי מִצְוֹתַי.</p> <p>You shall not bow down to them and you shall not serve them, for I, Hashem your God, am a jealous God, visiting the iniquity of the fathers on the children, on the third and on the fourth generation of those who hate me, but showing loving kindness to the thousandth generation of those who love me and keep my commandments.</p>

Based on the larger context of each of the above sources, what would you expect the phrase "פקד עון אבות על בנים" to mean – something positive or negative? What do the words themselves mean?

II. Other Verses

(1) דברים ז':ט-י

(ט) וַיִּדְעַתָּה כִּי יְיָ אֱלֹהֶיךָ הוּא הָאֱלֹהִים הָאֵל הַנֶּאֱמָן שֹׁמֵר הַבְּרִית וְהַחֶסֶד לְאַהֲבָיו וּלְשֹׂמְרֵי מִצְוֹתָיו לְאֶלֶף דּוֹר. (י) וּמִשְׁלֹם לְשָׂנְאָיו אֵל פָּנָיו לְהַאֲבִידוֹ לֹא יֵאָחֵז לְשָׂנְאָו אֵל פָּנָיו יִשְׁלֹם לוֹ.

Know therefore that Hashem your God, He is God, the faithful God, who keeps covenant and loving kindness with them who love him and keep his commandments to a thousand generations, and repays those who hate him to their face, to destroy them. He will not be slack to him who hates him, He will repay him to his face.

(2) דברים כ":ד-ט"ז

(טז) לֹא יוֹמְתוּ אָבוֹת עַל בָּנִים וּבָנִים לֹא יוֹמְתוּ עַל אָבוֹת אִישׁ בְּחֻטְאוֹ יוֹמְתוֹ	The fathers shall not be put to death for the children, and the children shall not be put to death for the fathers; every man shall be put to death for his own sin
--	---

(3) ירמיהו ל"א:כ"ח-כ"ט

(כח) בְּיָמִים הָהֵם לֹא יֹאמְרוּ עוֹד אָבוֹת אֲכָלוּ בֹסֶר וְשִׁנֵּי בָנִים תִּקְהִינָה. (כט) כִּי אִם אִישׁ בְּעֹוֹנוֹ יָמוּת...

In those days they shall say no more, 'The fathers have eaten sour grapes, and the children's teeth are set on edge.' But everyone shall die for his own iniquity....

(4) יחזקאל י"ח:ד'

(ד) הן כל הנפשות לי הנה כנפש האב וכנפש הבן לי הנה הנפש החטאת היא תמות.

Behold, all souls are mine; as the soul of the father, so also the soul of the son is Mine. The soul who sins, he shall die.

What principles of justice are laid out in the above sources? How do they compare to the verses in Shemot? What is the (subtle, but, perhaps, important) difference between the principle laid forth in דברים and that stated in ירמיהו and יחזקאל?

III. Cases

Many stories in Tanakh touch on our issue. What do each of the following sources suggest about Hashem's modes of justice; is collective/vicarious punishment the exception or the norm?

- Bereshit 9:22-25: Cham sins and Canaan is Cursed
- Bemidbar 14: 26-33: The Sin of the Spies
- Yehoshua 7:1-11; 24-27: The Story of Achan and the Defeat at Ai
- Shemuel II 12:10-15: David's Sin with Batsheva and the death of his son
- Shemuel II 21:1-9: Famine and the Gibeonites
- Melakhim I 15:34: Chiel Beit HaEli Building Yericho
- Melakhim II 5:20-27: Gehazi (and sons) Punished with Tzaraat
- Melakhim II 23:25-27: Yoshiyahu vs. Menashe (Menashe's sins bring Churban)

So, what does the Torah believe – Does Hashem visit the sins of the fathers on the sons or does each person die for his sins alone?

If the former, how is that fair? If the latter, how are we to understand Shemot 20?

Commentary: Are Children Punished For Parent's Sins

https://alhatorah.org/Are_Children_Punished_for_Parents'_Sins

Chazal's Approach and the Difficulty With It

Source #1 – Bavli Berakhot 7

וְהָא כְּתִיב: "פֶּקֶד עֲוֹן אָבוֹת עַל בָּנִים", וְכְתִיב: "וַיִּכְנֹס יְהוָה לָאֲבוֹת" וְרַמְבַּם קָרָא אֶתְּדִי!
וְשִׁנְיָנוּ: לֹא קָשָׁיָא, הָא כְּשִׁאוּחֲזִין מַעֲשֵׂה אָבוֹתֵיהֶם בְּיָדֵיהֶם, הָא כְּשִׁאוּחֲזִין מַעֲשֵׂה אָבוֹתֵיהֶם בְּיָדֵיהֶם.

Isn't it written: "He visits the iniquity of the fathers upon the children," And it is written elsewhere: "and children shall not be put to death for the fathers." There is a contradiction between the two verses! This is not difficult. This refers to a case where they adopt the actions of their ancestors as their own, while this refers to a case where they do not adopt the actions of their ancestors as their own.

How do Chazal attempt to resolve the contradiction?

What question does Shadal (below) ask on their position? How might you respond?

והנה רז"ל תירצו ואמרו (ברכות ז'). כי פקידת עון אבות על בנים היא כשאוהזין מעשי אבותיהם בידיהם, ודברי יחזקאל הם כשאין אוהזין מעשי אבותיהם; ועדיין יש לשאול: כשאוהזין מעשי אבותיהם יענישם האל יותר מכדי רשעתם או לא? אם לא יהיה עונשם יותר מכדי רשעתם, אין כאן פקידת עון אבות, ואם יהיה עונשם גדול מכדי רשעתם, הרי זה עיוות הדין!

Approach #1: Yes, Sins of Parents are Visited on Children

(But really only the parents suffer...)

Source #2 – HaMeamer Vayikra 20:5

לכן אמרתי אני בלבי שהענין כך הוא, ידוע לכל משכיל כי המות בעצמו אינו רע כלל לנפש אשר תצא לחפשי כי היא החליפה עולם עובר בעולם עומד... אך אל הקרובים ובפרט אל האבות הוא רע מאד, כי יראו בגוע אחיהם ובמות בניהם אשר טפחו ורבו והם ישארו גלמוד ושומם. ולזה הנני אומר כי מה שבא פוקד עון אבות על בנים וגו' הענין שבניו ובני בניו ואם גם דור רביעי יראה (כי יותר הוא יוצא מדרך הטבע) ימותו כלם ועיניו רואות.... ואל תשיבני שאם אין רע במות איך תהיה מיתה בידי שמים לעונש על עון. דע ידידי! כי תכונת הנפש ביום הפרדה מן הגוף עוד נעלמת מעיני כל חי, ואין ספק כי לאיש אשר אין לו חטא משפט מות מתוקה שנת מותו, והנפש החוטאת היא תמות בענין רע.

And therefore I said in my heart, that the matter is thus: It is known to every person of intellect that death itself is not bad at all for the soul who is being freed, since she is exchanging a transient world for a permanent one... but for the relatives and especially the fathers, it is very bad because they see the death of their brothers and beloved and the children whom they nurtured and raised, and they remain forlorn and alone. Therefore, I say that "poked avon avot..." means that the children and grandchildren and even the fourth generation (for more than that is unnatural) all die and his eyes see... Do not reply to me that if there is nothing bad in death, how can death in the hands of God be a punishment for sin. Know, my friend, that the character of the soul on the day that it separates from the body is still a mystery in the eyes of the living, and there is no doubt that a person who has not done a capital crime, his death is sweet, but the sinning soul will die in a bad way....

How does R. Meir Wolf justify vicarious punishment? Why is it just for both the parent and the son?

והאלהים עשה שייראו מלפניו, כי כל אב אוהב את זרעו והדאגה שמא חטאיו יביאו רעות גם לבניו תעצרנו אם מעט ואם הרבה מלכת תמיד בשרירות לבו... אבל הרע הזה הבא על הבנים בעון אבותם איננו רע מוחלט ומתמיד, כי הוא יִקָּאֵיב ויִחָפֵּשׂ יִמְחֹץ ויָדוּ תִרְפִּינָה... כללו של דבר, פקידת עון אבות על בנים איננה להינקם מן הרשע, אלא להועיל לבני אדם לבלתי יחטאו, לפיכך איננה באמת מקלקלת שורת הדין, ובנו של רשע אם שקול ישקול רעתו וטובתו שבאו עליו מיום הוולדו עד יום מותו, יודע כי לא נעשה עמו עוול וחמס חלילה, רק מצאוהו קצת רעות וצרות מבהילות הראויים להרחיק את האדם מן העבירה. ולפיכך בשר ודם מוזהר על זה שלא לענוש בנים על אבות, כי האדם אין בידו לחבוש המחץ אשר ימחץ, אבל מה שהוא עוול בבשר ודם הוא משפטי צדק באדון הכול שהכול בידו.

And Hashem made it so that they will fear Him, for every parent loves his children and the worry that his sins will bring evil to his children will stop him, if a little, if a lot, from going after the arbitrariness of his heart... but this evil which comes to the children for the sins of the father, is not complete and continuous, because He brings pain, but also bandages, wounds but also heals... The crux of the matter: visiting the sins of the fathers on the sons comes not to bring vengeance for the sinner but to aid people so that they will not sin. Therefore it does not really distort justice, and the son of a sinner, if he weighs the good and bad that befall him from the day of his birth to the day of his death, it will become known that no evil was done to him... Therefore humans are warned against punishing children for parental sins, for man may not have the ability to bandage the wound that he inflicts, but what is unjust with regards to man, is just with regards to the Master of all

How does Shadal compare to R. Wolf? Do you find either position convincing; why or why not?

Approach #2: There is Collective but Not Vicarious Punishment

(a) Distributed Punishment

Source #4 – Akeidat Yitzchak 54

ואמר פוקד עון אבות וגו'. יאמר שענין זה הנשיאות הוא שינשא עונש העוונות והחטאים מהאבות לבנים עד דור רביעי באופן שהם ישאו את עונם ולא יכלה השרש והוא טוב להם שאם כלה השרש לא ישאר לו שום ענף. ולזה הוא מדת רחמנות לפי מקומה. וזה הטעם שזכרה משה במרגלים להעביר קצף הכליה הגמורה כמו שאמר (במדבר י"ד) והמתה את העם הזה כאיש אחד עד וישחטם במדבר ועתה יגדל נא כח י"י וגו' נושא עוון ופשע ונקמה לא ינקה פוקד עון וגו'. והוא מה שהודה לו באומרו סלחתי כדברך.

And the matter of this "carrying" is that the punishment and sins are carried from the fathers to the sons until the fourth generation, in a manner so that they will help carry the burden of sins so that the root is not destroyed. And this is good for them, since if the root is destroyed, no branch will remain. And therefore, it is a measure of kindness, as its placement indicates... And this is the reason that Moshe mentioned it by the sin of the spies, to remove the anger of total destruction. And this it was He admitted to him when He said, "I have forgiven as you spoke"...

Akeidat Yitzchak understands the principle to be not only just but even merciful; how so?

What would have happened had the children not shared the parents' punishment?

(b) Collateral Damage

Source #5 – Ralbag Shemot 20:4-5

והנה יסופק בזה המאמר ספק חזק, והוא: איך יתכן שיענוש השם יתעלה בני החוטא, והנה אין להם אשם בחטא אביהם! ואנחנו מתירים זה הספק בזה האופן, והוא – **שהעונש יביא השם יתעלה לעוברים על דבריו אם על צד ההשגחה על דרך התוכחת, אם על צד סור ההשגחה, שיחולו עליהם הרעות הנכונות לבא עליהם מצד המערכת; וכבר יהיו אלו הרעות באופן שיגיע בהם רע לזרעם**, לא היה מגיע להם לולי חטא אבותיהם. והמשל, כי כאשר מרו אבותינו, חוייב להם מהעונש שיגלו בין האומות ויירשו גויים ארצם; והנה נמשך לזרעם אחריהם הגלות הזוה בסבת המצאם גולים בהולדם, עד שלא יתכן שימלטו מזה הרע אם לא בהיותם יוצאים ממנו על צד המערכת, או בשיהיו בתכלית מהשלמות שיתכן, שיוציאם השם יתעלה מהארצות אשר הדיחם שם על דרך המופת... כשנמצאנו בגלות בחטא אבותינו, הנה לא יספיק לנו לשוב שם ההשמר מהפעולות המגונות, אבל יצטרך לנו שנקנה מהשלמות מה שנהיה בו דבקים בשם יתעלה באופן שיוציאנו מהגלות הזוה על צד ההשגחה הנפלאה. ובזה האופן לא יהיה עול אם יגיע עונש לבנים בעבור חטא האבות, כי זה במקרה.

Paraphrase: And this statement raises a strong doubt. How can Hashem punish the children of the sinner if they have no guilt in their parents' sin? We resolve this doubt in the following manner: Hashem brings punishment on transgressors, either via Divine providence, via rebukes, or by removing Divine providence so that harm falls upon them via the natural framework, and these types of evil might be in such a manner that they bring harm also to their children which would not have come upon them were it not for the sin of the parents. For example, take the punishment of exile which affects not only parents but also children, for they will remain in exile based on the natural course of the world unless they are of such a level that God takes them out miraculously... and thus there is no distortion of justice if children are punished for parent's sins for this is the result of circumstance.

רלב"ג יהושע ז'א'

If a person sinned against the government and he is punished to lose his money, behold this punishment will affect his children, for they will be poor...	והמשל: אם חטא אדם למלכות, וענשהו בדין לאבוד ממונו, הנה יגיע מזה עונש לבניו, שיהיו עניים ולא יירשו דבר מנכסי אביהם שהיו עתידים לירשם.
---	--

Ralbag suggests that really this punishment is just a case of "collateral damage". What does such an opinion suggest about how Hashem's providence works?

(c) Limited to Specific Cases

Source #6 – Rambam Moreh Nevukhim 1:54

When it is said that God is visiting the iniquity of the fathers upon the children, this refers exclusively to the sin of idolatry... This may be inferred from what is said in the ten commandments, "upon the third and fourth generation of my enemies," none except idolaters being called "enemy"... it was sufficient to extend the punishment to the fourth generation, because the fourth generation is the utmost a man can see of his posterity... All this was ordained in order that every vestige of that which would lead to great injury should be blotted out...	ודע שדבריו: פוקד עון אבות על בנים אינם אלא בעוון עבודה זרה דווקא, לא בעוון אחר. ראייה לכך היא מה שהוא אומר בעשר הדברות: על שלשים ועל רבעים לשונאי (שמות כ', ה); ולא נקרא שונא אלא עובד עבודה זרה ... הוא הסתפק ברבעים, כי מרב מה שיכול אדם לראות מצאצאיו הוא דור רביעי... כל זאת כדי למחות אותן עקבות המחייבות השחתה גדולה, כפי שהסברנו.
--	--

According to Rambam, for which crimes does Hashem punish children long with their parents? Textually, what is leading him to this conclusion? Conceptually, why might this sin be different than others?

Source #7 – Rambam Hilkhos Teshuva 6:1

There are sins which justice requires that retribution be exacted in this world through his body, his possessions, or his young children who have not yet reached intellectual maturity and are not obligated in mitzvot, for they are like his possessions... There are other sins for which justice determines that retribution be exacted in the world to come with no damages coming to the transgressor in this world. There are [other] sins for which retribution is taken in this world and in the world to come.	יש חטא שהדין נותן שנפרעין ממנו על חטאו בעולם הזה בגופו או בממונו או בבניו הקטנים שבניו של אדם הקטנים שאין בהם דעת ולא הגיעו לכלל מצוות כקניינו הן וכתוב איש בחטאו ימות עד שיעשה איש , ויש חטא שהדין נותן שנפרעין ממנו לעולם הבא ואין לעובר עליו שום נזק בעולם הזה, ויש חטא שנפרעין ממנו בעולם הזה ולעולם הבא.
---	--

What other limit does Rambam here set on the principle of vicarious punishment? What textual support might one bring for this? Why does he think it is just to say that minors can be punished but not adults?

(3) There is NO Collective or Vicarious Punishment

Source #8 – R. Y"Sh Reggio, Bikkurei HaIttim HaChadashim (1846)

And I think that in any case, the children themselves are the sinners, and therefore rightfully Hashem visits their sins upon them themselves. Indeed, He called their sins "sins of the father", for the text speaks of sins that the sons learned from the fathers...	ואחשוב כי על כל פנים הבנים עצמם הם החוטאים, ולכן בצדק יפקוד האל עליהם העונות שעשו הם עצמם, אכן קרא לעונם בשם עון אבות לפי שהכתוב מדבר בעון שלמדו הבנים מאבותיהם
---	---

How does Reggio reinterpret the verse? According to him, why would the verse go out of its way to tell us this?

Source #9 – Mishnat R. Eliezer 5

ואיזו היא מדת רחמים, תולה לאב עד ארבעה דורות, שאם היה אחד מן הארבעה דורות צדיק, הרי האב ניצל, לא נמצא אחד מן הארבעה דורות צדיק, כל אחד ואחד נתפס על מעשיו. שלא תאמר פקד עון אבות לשון קצף הוא. אלא צא ולמד משלש עשרה מדות שהתורה נדרשת בהן, דבר הלמוד מעניינו. במה כל הענין מדבר, ברחמים שנ' ה' אל רחום וחנון...	And what is an attribute of mercy? He waits for the father for four generations, so that if one of those four generations is righteous, the father is saved; if none are righteous each is caught for his own sins. For you cannot say that "פקד עון אבות" is language that conveys anger; rather learn from the thirteen rules through which the Torah is explored, 'something which should be understood from context'. What is this whole matter speaking about? Mercy, as it says, "Hashem is a merciful and gracious God"...
--	---

How does this source reinterpret our verse? How would it translate "פוקד"? What difficulties does it have to deal with? Do you think that having righteous descendants should be a mitigating factor when deciding whether to punish a sinner?

Source #10 – Bemidbar Rabbah 13:33

כשאמר לו הקב"ה פוקד עון אבות על בנים אמר משה רבש"ע כמה רשעים הולידו צדיקים יהיו נוטלין מעונות אביהם תרח עובד צלמים ואברהם בנו צדיק וכן חזקיה צדיק ואחז אביו רשע וכן יאשיה צדיק ואמון אביו רשע וכן נאה שיהו הצדיקים לוקין בעון אביהם אמר לו הקב"ה למדתני, חייך שאני מבטל דברי ומקיים דבריך שנאמר (דברים כד) לא יומתו אבות על בנים ובנים לא יומתו על אבות, וחייך שאני כותבן לשמך שנאמר ככתוב בספר תורת משה אשר צוה ה' וגו'.

When the Holy One Blessed be He said, "I will visit the sins of the parents on the sons", Moshe said, "Master of the Universe, several wicked people bore righteous sons; should they carry the burden of their parent's sins? Terach was an idolater, but his son Avraham was righteous. So, too, Chizkiyahu was righteous but his father Achaz, was wicked. Also Yeshayahu was righteous but his father Ammon was wicked. Is it proper that the righteous should suffer for the sins of their parents?!" The Holy One Blessed be He said to him, "You have taught me. [I swear] by your life, that I will nullify My words and establish yours, as it says, "Fathers will not be put to death for their children and children shall not be put to death for their fathers". [I swear] by your life, that I will write it in your name, as it says, "as it is written in the Torah of Moshe that Hashem commanded..."

This somewhat radical midrash suggests that Hashem changed His mind; do you think that is possible? If not, what do you think the Midrash means?

Do you find the new theological issue raised by the Midrash (that Hashem was somehow mistaken and was influenced by Moshe to retract His stance) to be a bigger or smaller one than that of collective/vicarious punishment?

***

Supplementary Sources

Is collective salvation just as "unjust" as collective punishment?

בראשית י"ח: השופט כל הארץ לא יעשה משפט!?

After Hashem reveals his plans to destroy Sodom, Avraham cries out, "Shall not the Judge of all the earth do justice?!" Is this, though, what Avraham is really requesting?

(כ) ויאמר ה' וזאת סדרה ונעמך פי רבה וחסדאתם פי כבדה מאד: (כא) ארדה נא ואראה הפעקתה הבאה אלי עשו פלה ואם לא אדעה: (כב) ויפנו משם האנשים וילכו סדמה ואברהם עודנו עומד לפני ה': (כג) ויגש אברהם ויאמר האף תספה צדיק עם רשע: (כד) אולי יש תמשים צדיקים בתוך העיר האף תספה ולא תשא למקום למען תמשים הצדיקים אשר בקרבה: (כה) חללה לך מעשת כדבר הזה להמית צדיק עם רשע והיה כצדיק כרשע חללה לך השפט כל הארץ לא יעשה משפט: (כו) ויאמר ה' אם אמצא בסדם תמשים צדיקים בתוך העיר ונשאתי לכל המקום בעבורם:

How many requests does Avraham make of Hashem?

What is the relationship between them? Is this really all about justice?

מעשי ה'

יש לשאול שאלה עצומה מאד, כי אברהם באו טענותיו סותרות זו את זו, כי תחילה באה טענתו על פי המשפט באומרו שלא יתכן בחוק משפטי יתברך שיספה הצדיק עם הרשע ושיהיו שווים, ואחר כך באה טענתו שלא די שהצדיקים יצילו עצמם אבל שגם ישא לכל המקום בעבורם, ובאמת אין טענתו זאת על צד המשפט...

I. Collective Salvation = Mercy

רב יוסף בכור שור בראשית י"ח כ"ג-כ"ד

(כג) האף תספה - כלומר: אם הרשעים עשו ככל הצעקה, הגם יספו צדיקים עמהם, שאתה אומר שתעשה בהם כלה? (כד) ולא תשא למקום וגו' – כלומר ראוי וכבוד לפניך שתשא לרשעים מפני הצדיקים, שזהו דרך חסד ורחמים, ולא שתכלה הצדיקים בשביל הרשעים, שאין זה משפט, כי הצדיקים מה פשעו.

II. Collective Salvation & Punishment Equally Just

רד"ץ הופמן בראשית י"ח

במובן זה יש להבין את תפילתו של אברהם אבינו. לכאורה הוא מדבר על הצדק הא-לוהי, אבל לאמיתו של דבר הוא פונה אל חסדו ית'.... ברם, האמת היא שאברהם מכיר בשתי אפשרויות בלבד – השמדת העיר כולה על הצדיקים שבה, או הצלתה, על כל יושביה, בזכותם. אין אברהם מביא בחשבון הצלת הצדיקים בלבד, כפי שאמנם נעשה ללוט, שכן בצדק הוא רואה בדברי הא-להים "זעקת סדם ועמרה" וגו' לא הענשת חייבים מסויימים, כי אם משפט כל העיר כולה. ידע אברהם שיש והצדק דורש המתת הצדיק בגלל הרשע, וכפי שמתבאר מן הכתוב "פקד עון אבות על בנים וגו'...."

III. Collective Salvation & Punishment Equally Unjust

מעשי ה' בראשית י"ח

ועוד יפלא מאד בעיני, היאך היה אותו הצדיק מתפלל ומפציר בהצלת חסאים כאלה, והם ברשעתם עדיין לא שבו מדרכם

הרעה?! אבל מה שנראה לדעתי בפשט הכתוב הוא, שאברהם לא התפלל ולא הפציר בהצלת הרשעים כלל, אבל היה רצונו שיתמו רשעים מן הארץ וחטאים עוד אינם, אבל היה כל השתדלותו בהצלת אותם הכרכים שלא יחרבו ותהיה שריפה כל ארצם מלחה לא תשב, ולכן אמר שבזכות הצדיקים שבקרבה ישא לכל המקום שלא יושחת, והיה רצונו שיהרוג הרשעים מהם, וזה אומרו היות המשפט כן, כי למה זה הצדיקים יתגרשו מהסתפח בנחלתם בעבור הרשעים שבהם.